

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
เรื่อง การบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการประกอบกิจการพลังงาน
แก่ผู้รับสัมปทานปิโตรเลียมตามกฎหมายว่าด้วยปิโตรเลียม
ที่มีการผลิตไฟฟ้าเพื่อใช้เองและมีการเชื่อมต่อบริเวณโครงข่ายไฟฟ้า*

กรมเชื้อเพลิงธรรมชาติมีหนังสือ ที่ พน ๐๓๐๕/๒๒๗๘ ลงวันที่ ๑๓ สิงหาคม ๒๕๖๘ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สรุปความได้ว่า บริษัท ปตท.สผ.สยาม จำกัด ผู้รับสัมปทานปิโตรเลียมเลขที่ ๑/๒๕๒๒/๑๖ แปลงสำรวจบนบกหมายเลข S1 มีหนังสือถึงกรมเชื้อเพลิงธรรมชาติขอสนับสนุนในการยกเว้นใบอนุญาตประกอบกิจการพลังงานสำหรับผลิตไฟฟ้าไว้ใช้ภายในแปลงสำรวจบนบกดังกล่าว และได้จัดส่งข้อมูลเพิ่มเติมเพื่อประกอบการพิจารณาในประเด็นว่า การที่บริษัท ปตท.สผ.สยามฯ ผลิตกระแสไฟฟ้าเพื่อใช้ในการประกอบกิจการปิโตรเลียมควรได้รับยกเว้นไม่ต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการประกอบกิจการพลังงาน พ.ศ. ๒๕๕๐ ตามมาตรา ๓ (๑) หรือไม่ สรุปความเป็นมาได้ดังนี้

๑. เดิม กิจการปิโตรเลียมของสัมปทานปิโตรเลียมเลขที่ ๑/๒๕๒๒/๑๖ แปลงสำรวจบนบกหมายเลข S1 ดำเนินงานโดยบริษัท ไทยเซลล์เอ็กซ์พลอเรชั่นแอนโปรดักชั่น จำกัด และได้มีการใช้ก๊าซธรรมชาติที่ได้จากกระบวนการผลิตปิโตรเลียมเป็นแหล่งเชื้อเพลิงเพื่อผลิตกระแสไฟฟ้าสำหรับการใช้งานในกิจการปิโตรเลียมของแปลงสำรวจบนบกหมายเลข S1 ของตนเอง โดยมีการดำเนินงานดังนี้

(๑) พ.ศ. ๒๕๓๒ - ๒๕๓๓ บริษัท ไทยเซลล์ฯ ได้ติดตั้งเครื่องกำเนิดไฟฟ้า (Gas Turbine Generator) จำนวน ๔ ชุด รวม ๑๓.๒๕ เมกะวัตต์ เพื่อใช้ผลิตกระแสไฟฟ้าในการประกอบกิจการปิโตรเลียมภายในแปลงสำรวจ เช่น ใช้กระแสไฟฟ้ากับปั๊มเพื่อเพิ่มแรงดันในการส่งปิโตรเลียมไปตามแนวท่อและเข้าสู่อุปกรณ์การผลิต ใช้กระแสไฟฟ้าเพื่อเดินเครื่องอุปกรณ์อัดกลับน้ำ (Water Injection Pump) สำหรับกระบวนการผลิต

(๒) พ.ศ. ๒๕๔๕ บริษัท ไทยเซลล์ฯ ได้ขอขนานเครื่องกำเนิดไฟฟ้าเข้ากับระบบสายส่งของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค (กฟภ.) เพื่อใช้ไฟฟ้าจาก กฟภ. เป็นไฟฟ้าสำรองกรณีที่เครื่องกำเนิดไฟฟ้ามีปัญหาหรือก๊าซธรรมชาติที่ผลิตได้และใช้ในการปั่นกระแสไฟฟ้ามีปริมาณไม่เพียงพอ ซึ่ง กฟภ. มีหนังสือ ที่ มท ๕๓๒๒.๑/๒๔๘๙๒ ลงวันที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๔๕ แจ้งบริษัทไทยเซลล์ฯ ว่า ไม่ขัดข้องในการดำเนินงาน

(๓) พ.ศ. ๒๕๔๗ บริษัท ไทยเซลล์ฯ ได้เปลี่ยนผู้ถือหุ้นเป็นกลุ่มบริษัท ปตท.สำรวจและผลิตปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน) และจดทะเบียนเปลี่ยนชื่อเป็นบริษัท ปตท.สผ.สยาม จำกัด

(๔) พ.ศ. ๒๕๔๘ บริษัท ปตท.สผ.สยามฯ ได้ทำสัญญาซื้อขายไฟฟ้ากับ กฟภ. เพื่อใช้ในการนิรระบบผลิตไฟฟ้าของแปลงสำรวจขุดช่อง โดยไม่มีการขายไฟฟ้าให้กับ กฟภ.

*ส่งพร้อมหนังสือ ที่ นร ๐๙๐๙/๑๔๗ ลงวันที่ ๒ ตุลาคม ๒๕๖๘ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกามีถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

(๕) พ.ศ. ๒๕๕๐ พระราชบัญญัติการประกอบกิจการพลังงานฯ มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑๑ ธันวาคม ๒๕๕๐ โดยบริษัท ปตท.สผ.สยามฯ เห็นว่า การผลิตไฟฟ้าที่ใช้ในแปลงสำรวจบนบกหมายเลข S1 เป็นส่วนหนึ่งในกิจการปิโตรเลียม จึงอยู่ในข้อยกเว้นตามมาตรา ๓ (๑) แห่งพระราชบัญญัติการประกอบกิจการพลังงานฯ

(๖) พ.ศ. ๒๕๕๑ บริษัท ปตท.สผ.สยามฯ ได้ติดตั้งเครื่องกำเนิดไฟฟ้าเพิ่มเติมจำนวน ๓ ชุด รวม ๑๕.๖ เมกะวัตต์ ทำให้ความสามารถในการผลิตไฟฟ้าของเครื่องกำเนิดไฟฟ้า (Maximum Capacity) รวมทั้งหมด ๒๘.๘๕ เมกะวัตต์ อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันแปลงสำรวจบนบกหมายเลข S1 ผลิตไฟฟ้าอยู่ที่ประมาณ ๒๓.๑ เมกะวัตต์

(๗) พ.ศ. ๒๕๖๔ กฟผ. ได้มีหนังสือแจ้งให้ กฟผ. สาขาอำเภอถนอมกระบือ ตรวจสอบบริษัท ปตท.สผ.สยามฯ ในการขออนุญาตเชื่อมต่อกับระบบสายส่งของ กฟผ. ซึ่ง กฟผ. สาขาอำเภอถนอมกระบือ ตรวจสอบไม่พบการขออนุญาตเชื่อมต่อดังกล่าว จึงแจ้งด้วยวาจาให้บริษัท ปตท.สผ.สยามฯ ดำเนินการให้ถูกต้อง แต่ภายหลัง บริษัท ปตท.สผ.สยามฯ ได้ตรวจสอบเอกสารพบว่าเคยได้แจ้งขออนุญาตขนาบเครื่องกำเนิดไฟฟ้าเข้ากับระบบสายส่งของ กฟผ. ตาม (๒)

๒. ในส่วนของการหารือประเด็นการผลิตไฟฟ้าในแปลงสำรวจบนบกหมายเลข S1 และการดำเนินการเพื่อขอยกเว้นไม่ต้องปฏิบัติตามมาตรา ๓ (๑) แห่งพระราชบัญญัติการประกอบกิจการพลังงานฯ บริษัท ปตท.สผ.สยามฯ ได้ดำเนินการดังนี้

(๑) พ.ศ. ๒๕๖๕ บริษัท ปตท.สผ.สยามฯ ได้เข้าหารือเจ้าหน้าที่กองเทคโนโลยีการประกอบกิจการปิโตรเลียมและกองบริหารสัญญาและสัมปทานปิโตรเลียม กรมเชื้อเพลิงธรรมชาติ โดยที่ประชุมมีความเห็นว่า การดำเนินการดังกล่าวอยู่ในช่วงระยะเวลาผลิตปิโตรเลียม ซึ่งกิจกรรมนั้นดำเนินการอยู่ในแปลงสำรวจบนบกหมายเลข S1 อาจได้รับการยกเว้นตามมาตรา ๓ (๑) แห่งพระราชบัญญัติการประกอบกิจการพลังงานฯ ทั้งนี้ ขอให้บริษัท ปตท.สผ.สยามฯ หารือกับสำนักงานคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงาน (กกพ.) ต่อไป

(๒) พ.ศ. ๒๕๖๖ บริษัท ปตท.สผ.สยามฯ มีหนังสือที่ ปตท.สผ.ส. ๑๓๓๘๙/๐๐-๐๒๘๙/๒๐๒๓ ลงวันที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๖๖ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงาน เพื่อขอหารือเรื่องการประกอบกิจการพลังงาน มีสาระสำคัญว่าการผลิตไฟฟ้าของบริษัท ปตท.สผ.สยามฯ สำหรับใช้ในกิจการปิโตรเลียมของตนเองในแปลงสำรวจบนบกหมายเลข S1 ถือเป็นการประกอบกิจการปิโตรเลียมตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติปิโตรเลียม พ.ศ. ๒๕๑๔ การดำเนินงานดังกล่าวถือเป็นกิจกรรมที่ไม่ถูกบังคับใช้ตามมาตรา ๓ (๑) แห่งพระราชบัญญัติการประกอบกิจการพลังงานฯ หรือไม่

(๓) กกพ. ได้มีหนังสือ ที่ กกพ ๕๕๐๒/๔๗๑๔ ลงวันที่ ๔ กรกฎาคม ๒๕๖๖ ถึงบริษัท ปตท.สผ.สยามฯ แจ้งผลการพิจารณาของคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงาน (กกพ.) ว่า การผลิตไฟฟ้าของบริษัท ปตท.สผ.สยามฯ แม้จะเป็นการผลิตไฟฟ้าเพื่อนำไปใช้สำหรับกิจการปิโตรเลียมของตนเอง แต่มีการเชื่อมต่อกับระบบโครงข่ายไฟฟ้าของ กฟผ. และปรากฏข้อเท็จจริงว่ามีไฟฟ้าไหลย้อนเข้าระบบซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อความมั่นคงและความปลอดภัยของระบบโครงข่ายไฟฟ้า จึงเห็นควรให้บริษัท ปตท.สผ.สยามฯ ดำเนินการยื่นคำขอรับใบอนุญาตประกอบกิจการพลังงานเพื่อนำไปใช้ในการยื่นขอเชื่อมต่อกับระบบโครงข่ายไฟฟ้ากับ กฟผ. ให้เป็นไปตามขั้นตอนและถูกต้องตามกฎหมายต่อไป

(๔) บริษัท ปตท.สผ.สยามฯ มีหนังสือ ที่ ปตท.สผ.สยาม ๑๓๓๘๙/๐๐-๘๖๒๓/๒๐๒๓ ลงวันที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๖๖ ถึงกรมเชื้อเพลิงธรรมชาติ เพื่อขอหารือเกี่ยวกับใบอนุญาตประกอบกิจการพลังงาน สำหรับผลิตกระแสไฟฟ้าภายในแปลงสำรวจบนบกหมายเลข S1 และขอคำแนะนำ ความช่วยเหลือ เพื่อบรรเทาผลกระทบที่จะเกิดขึ้นต่อบริษัท ปตท.สผ.สยามฯ

(๕) กรมเชื้อเพลิงธรรมชาติได้นำประเด็นดังกล่าวหารือคณะกรรมการพิจารณาข้อกฎหมายและร่างสัมปทานปิโตรเลียม ในการประชุมครั้งที่ ๗/๒๕๖๘/๕๙๙ เมื่อวันที่ ๑๓ มิถุนายน ๒๕๖๘ โดยที่ประชุมมีมติให้กรมเชื้อเพลิงธรรมชาติมีหนังสือเพื่อขอความเห็นจากคณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาประเด็นดังกล่าว และมีความเห็นเพิ่มเติมว่า ควรระบุประเด็นหารือให้ชัดเจนว่า กรณีบริษัท ปตท.สผ.สยามฯ ได้ขออนุญาตขนานไฟกับ กฟผ. แล้ว ทำให้เข้าใจว่าบริษัท ปตท.สผ.สยามฯ ไม่ต้องขอรับใบอนุญาตประกอบกิจการพลังงาน แต่หากถูกวินิจฉัยว่า บริษัท ปตท.สผ.สยามฯ ต้องขอรับใบอนุญาตประกอบกิจการพลังงานแล้ว บริษัท ปตท.สผ.สยามฯ ต้องดำเนินการอย่างไร เนื่องจากพันธะระยะเวลาที่ต้องดำเนินการขออนุญาตมากกว่า ๑๐ ปีแล้ว อาจจะถูกพิจารณาตามบทกำหนดโทษและการกำหนดโทษควรจะเริ่มนับจากวันที่ได้รับแจ้งจาก สกพ. หรือไม่ จึงเห็นควรเพิ่มเติมประเด็นบทกำหนดโทษด้วย

(๖) กรมเชื้อเพลิงธรรมชาติได้นำประเด็นดังกล่าวหารือคณะกรรมการปิโตรเลียม ในการประชุมครั้งที่ ๖/๒๕๖๘/๖๓๖ เมื่อวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๖๘ โดยที่ประชุมมีมติให้กรมเชื้อเพลิงธรรมชาติมีหนังสือขอความเห็นจากคณะกรรมการกฤษฎีกา

๓. กรมเชื้อเพลิงธรรมชาติขอหารือคณะกรรมการกฤษฎีกาในประเด็น ดังต่อไปนี้

(๑) การดำเนินการผลิตกระแสไฟฟ้าเพื่อใช้ในกิจการปิโตรเลียมตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติปิโตรเลียมฯ สามารถยกเว้นการขอรับใบอนุญาตประกอบกิจการพลังงานตามมาตรา ๓ (๑) แห่งพระราชบัญญัติการประกอบกิจการพลังงานฯ ได้หรือไม่

(๒) หากผลการวินิจฉัยออกมาว่าจำเป็นต้องขอรับใบอนุญาตประกอบกิจการพลังงานและมีการตัดสินใจชำระค่าปรับตามบทกำหนดโทษ ขอให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาเริ่มนับตั้งแต่วันที่ผลการวินิจฉัยที่ชัดเจน

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๕) ได้พิจารณาข้อหารือของกรมเชื้อเพลิงธรรมชาติ โดยมีผู้แทนกระทรวงพลังงาน (กรมเชื้อเพลิงธรรมชาติ) ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงาน (สกพ.) ผู้แทนการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.) และผู้แทนการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค (กฟภ.) เป็นผู้ชี้แจงข้อเท็จจริงแล้ว ปรากฏข้อเท็จจริงเพิ่มเติมว่า การเชื่อมต่อระบบไฟฟ้าของผู้ขอใช้บริการกับระบบโครงข่ายไฟฟ้าของ กฟผ. จะดำเนินการตามระเบียบการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค ว่าด้วยข้อกำหนดการเชื่อมต่อระบบโครงข่ายไฟฟ้า พ.ศ. ๒๕๕๙ ซึ่งตามข้อ ๗.๑.๕ แห่งระเบียบดังกล่าวได้กำหนดให้ผู้ขอใช้บริการเชื่อมต่อกับระบบโครงข่ายต้องติดตั้งอุปกรณ์ตามที่ กฟผ. กำหนด เช่น ระบบซิงโครไนซ์ (Synchronizing System) ระบบป้องกันระยะไกล (Tele Protection) หรือระบบการปิดซ้ำ (Block Reclosing) ดังนั้น ผู้ขอใช้บริการกับระบบโครงข่ายไฟฟ้าที่เป็นผู้ผลิตไฟฟ้ารายเล็ก ผู้ผลิตไฟฟ้าขนาดเล็กมาก และผู้ใช้ไฟฟ้าที่มีเครื่องกำเนิดไฟฟ้าหากประสงค์จะเชื่อมต่อกับระบบโครงข่ายไฟฟ้าของ กฟผ. จึงต้องมีการติดตั้งอุปกรณ์เพื่อป้องกันและควบคุมมิให้ไฟฟ้าไหลย้อนเข้าสู่ระบบโครงข่ายไฟฟ้าของ กฟผ. ตามระเบียบฯ นั้น ซึ่งบริษัท ปตท.สผ.สยาม จำกัด ได้ดำเนินการติดตั้งระบบดังกล่าวไว้ด้วยแล้ว

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๕) ได้พิจารณาข้อหาหรือของกรมเชื้อเพลิงธรรมชาติ ประกอบกับข้อเท็จจริงเพิ่มเติมข้างต้น มีความเห็นในแต่ละประเด็น ดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง เห็นว่า โดยที่มาตรา ๓ (๑)^๒ แห่งพระราชบัญญัติการประกอบกิจการพลังงาน พ.ศ. ๒๕๕๐ บัญญัติว่าพระราชบัญญัตินี้ไม่ใช้บังคับแก่กิจการปิโตรเลียมตามกฎหมายว่าด้วยปิโตรเลียมเฉพาะที่อยู่ในแปลงสำรวจหรือระหว่างแปลงสำรวจที่เกี่ยวข้องกัน ซึ่งการบัญญัติข้อยกเว้นมิให้นำกฎหมายไปใช้บังคับแก่เรื่องใดเรื่องหนึ่งนั้นก็เพื่อให้การควบคุมหรือกำกับดูแลการดำเนินการในเรื่องนั้นอยู่ในความรับผิดชอบของหน่วยงานของรัฐหลายหน่วยงาน อันจะทำให้การควบคุมหรือกำกับดูแลการดำเนินการในเรื่องนั้นเกิดความซ้ำซ้อนขาดประสิทธิภาพ และอาจก่อให้เกิดความขัดแย้งระหว่างหน่วยงาน ทั้งยังสร้างภาระแก่ผู้ต้องปฏิบัติตามกฎหมาย ซึ่งคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๕) ได้เคยให้ความเห็นไว้ในเรื่องเสร็จที่ ๑๑๑๓/๒๕๖๑^๓ อีกทั้งเมื่อพิจารณาถ้อยคำในบทบัญญัติตามมาตรา ๓ (๑) ดังกล่าวแล้ว ย่อมเห็นได้ว่ามีเจตนารมณ์ให้กิจการปิโตรเลียมซึ่งมีกฎหมายว่าด้วยปิโตรเลียมควบคุมหรือกำกับดูแลไว้แล้วเป็นไปตามกฎหมายเฉพาะว่าด้วยการนั้น

กรณีตามข้อหาข้อนี้ปรากฏข้อเท็จจริงว่าบริษัท ปตท.สผ.สยามฯ ผู้รับสัมปทานปิโตรเลียมเลขที่ ๑/๒๕๒๒/๑๖ แปลงสำรวจบนบกหมายเลข S1 ได้ดำเนินการผลิตกระแสไฟฟ้าในแปลงสำรวจบนบกหมายเลข S1 ด้วยการติดตั้งเครื่องกำเนิดไฟฟ้า (Gas Turbine Generator) โดยใช้ก๊าซธรรมชาติที่ได้จากการผลิตปิโตรเลียมเป็นเชื้อเพลิงเพื่อใช้ผลิตกระแสไฟฟ้าสำหรับการใช้งานและสนับสนุนการดำเนินการกิจการปิโตรเลียม ได้แก่ การผลิต การเก็บรักษา และการขนส่งในพื้นที่แปลงสำรวจบนบกหมายเลข S1 ของตนเอง โดยบริษัท ปตท.สผ.สยามฯ ได้ขออนุญาตขนานเครื่องกำเนิดไฟฟ้าเข้ากับระบบสายส่งของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค (กฟภ.) แต่มิได้มีการทำสัญญาขายไฟฟ้ากับ กฟภ. จะถือได้ว่าการดำเนินการดังกล่าวอยู่ในขอบเขตของการดำเนินการกิจการปิโตรเลียมตามกฎหมายว่าด้วยปิโตรเลียมเฉพาะที่อยู่ในแปลงสำรวจหรือระหว่างแปลงสำรวจที่เกี่ยวข้องกัน อันเป็นข้อยกเว้นที่กฎหมายว่าด้วยการประกอบกิจการพลังงานไม่ใช้บังคับ หรือไม่ นั้น โดยที่มาตรา ๔^๔

^๒มาตรา ๓ พระราชบัญญัตินี้ไม่ใช้บังคับแก่กรณี ดังต่อไปนี้

(๑) กิจการปิโตรเลียมตามกฎหมายว่าด้วยปิโตรเลียมเฉพาะที่อยู่ในแปลงสำรวจหรือระหว่างแปลงสำรวจที่เกี่ยวข้องกัน

ฯลฯ

ฯลฯ

“บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง การบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการประกอบกิจการพลังงานแก่ผู้รับสัมปทานปิโตรเลียมตามกฎหมายว่าด้วยปิโตรเลียม ส่งพร้อมหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ที่ นร ๐๙๐๙/๗๘ ลงวันที่ ๙ กรกฎาคม ๒๕๖๑ ถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

“มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“กิจการปิโตรเลียม” หมายความว่า การสำรวจ ผลิต เก็บรักษา ขนส่ง ขาย หรือจำหน่ายปิโตรเลียม

ฯลฯ

ฯลฯ

“ผลิต” หมายความว่า ดำเนินการใด ๆ เพื่อนำปิโตรเลียมขึ้นจากแหล่งสะสม และให้หมายความรวมถึง ใช้กรรมวิธีใด ๆ เพื่อทำให้ปิโตรเลียมอยู่ในสภาพที่จะขาย หรือจำหน่ายได้ แต่ไม่หมายความถึงกลั่น ประกอบอุตสาหกรรมปิโตรเคมี ประกอบอุตสาหกรรมโรงแยกก๊าซ โรงทำก๊าซให้เป็นของเหลวหรือโรงอัดก๊าซ

“เก็บรักษา” หมายความว่า ดำเนินการใด ๆ เพื่อรวมและรักษปิโตรเลียมที่ผู้รับสัมปทานผลิตได้

(มีต่อหน้าถัดไป)

แห่งพระราชบัญญัติปิโตรเลียม พ.ศ. ๒๕๑๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติปิโตรเลียม (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๓๒ บัญญัติบทนิยามคำว่า “กิจการปิโตรเลียม” หมายความว่า “การสำรวจ ผลิต เก็บรักษา ขนส่ง ขาย หรือจำหน่ายปิโตรเลียม” และเมื่อพิจารณาความหมายของบทนิยามคำว่า “ผลิต” หมายความว่า “ดำเนินการใด ๆ เพื่อนำปิโตรเลียมขึ้นจากแหล่งสะสม และให้หมายความรวมถึงใช้กรรมวิธีใด ๆ เพื่อให้ปิโตรเลียมอยู่ในสภาพที่จะขาย หรือจำหน่ายได้ แต่ไม่หมายความถึง กลับ ประกอบอุตสาหกรรมเคมีปิโตรเลียม ประกอบอุตสาหกรรมโรงแยกก๊าซ โรงทำก๊าซให้เป็นของเหลวหรือโรงอัดก๊าซ” คำว่า “เก็บรักษา” หมายความว่า “ดำเนินการใด ๆ เพื่อรวมและรักษาปิโตรเลียมที่ผู้รับสัมปทานผลิตได้” และคำว่า “ขนส่ง” หมายความว่า “ดำเนินการใด ๆ เพื่อนำปิโตรเลียมที่ผู้รับสัมปทานผลิตได้จากแหล่งผลิตไปยังสถานที่เก็บรักษา สถานที่ขายหรือจำหน่าย สถานที่รับซื้อ และสถานที่ส่งออกนอกราชอาณาจักร และให้หมายความรวมถึงขนส่งปิโตรเลียมนั้นระหว่างสถานที่ดังกล่าวด้วย” แล้ว จะเห็นได้ว่า พระราชบัญญัตินี้ได้กำหนดขอบเขตความหมายของคำว่า “ผลิต” “เก็บรักษา” และ “ขนส่ง” ที่อยู่ในความหมายของคำว่า “กิจการปิโตรเลียม” ไว้โดยใช้ถ้อยคำขึ้นต้นว่า “ดำเนินการใด ๆ” ในกรณีของการ “ผลิต” ก็เพื่อนำปิโตรเลียมขึ้นจากแหล่งสะสม กรณีของการ “เก็บรักษา” ก็เพื่อรวมและรักษาปิโตรเลียมที่ผู้รับสัมปทานผลิตได้ และกรณีของการ “ขนส่ง” ก็เพื่อนำปิโตรเลียมที่ผู้รับสัมปทานผลิตได้จากแหล่งผลิตไปยังสถานที่เก็บรักษา สถานที่ขายหรือจำหน่าย โดยถ้อยคำดังกล่าวมิได้กำหนดข้อจำกัดของการดำเนินการไว้ ประกอบกับในการผลิตปิโตรเลียมของผู้รับสัมปทานจะต้องปฏิบัติตามกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการสำรวจ ผลิต และอนุรักษ์ปิโตรเลียม พ.ศ. ๒๕๕๕ และกฎกระทรวง ฉบับที่ ๗ (พ.ศ. ๒๕๑๔) ออกตามความในพระราชบัญญัติปิโตรเลียม พ.ศ. ๒๕๑๔ ที่กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการกำกับดูแลเพื่อความปลอดภัยในการใช้ไฟฟ้าในการประกอบกิจการปิโตรเลียม

ดังนั้น การที่บริษัท ปตท.สผ.สยามฯ ติดตั้งเครื่องกำเนิดไฟฟ้าโดยใช้ก๊าซธรรมชาติที่ได้จากการผลิตปิโตรเลียมเป็นเชื้อเพลิงเพื่อผลิตกระแสไฟฟ้าสำหรับนำมาใช้ในกระบวนการผลิต การเก็บรักษา และการขนส่งปิโตรเลียมในแปลงสำรวจของตนเอง รวมทั้งได้ขออนุญาตขนาน เครื่องกำเนิดไฟฟ้าเข้ากับระบบสายส่งของ กฟผ. และ กฟภ. ได้อนุญาตให้แก่บริษัท ไทยเซลล์เอ็กซ์พลอเรชั่นแอนด์โปรดักชั่น จำกัด ขนานเครื่องกำเนิดไฟฟ้า ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๕ ซึ่งต่อมาได้เปลี่ยนผู้ถือหุ้นเป็นกลุ่มบริษัท ปตท.สำรวจและผลิตปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน) และเปลี่ยนชื่อทางทะเบียนเป็นบริษัท ปตท.สผ.สยามฯ โดยมีได้มีการทำสัญญาขายไฟฟ้าให้กับ กฟภ. นั้น การดำเนินการดังกล่าวเป็นการดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของบริษัท ปตท.สผ.สยามฯ ที่จะนำกระแสไฟฟ้ามาใช้เพื่อประโยชน์ในกระบวนการผลิต การเก็บรักษา และการขนส่งปิโตรเลียมตามความหมายของคำว่า “ผลิต” “เก็บรักษา” และ “ขนส่ง” ซึ่งอยู่ในขอบเขตความหมายของคำว่า “กิจการปิโตรเลียม” ภายใต้การกำกับดูแลตามกฎหมายว่าด้วยปิโตรเลียม จึงได้รับยกเว้นไม่ต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติ

(ต่อจากเชิงอรรถที่ ๔)

“ขนส่ง” หมายความว่า ดำเนินการใด ๆ เพื่อนำปิโตรเลียมที่ผู้รับสัมปทานผลิตได้จากแหล่งผลิตไปยังสถานที่เก็บรักษา สถานที่ขายหรือจำหน่าย สถานที่รับซื้อ และสถานที่ส่งออกนอกราชอาณาจักร และให้หมายความรวมถึงขนส่งปิโตรเลียมนั้นระหว่างสถานที่ดังกล่าวด้วย

ฯลฯ

ฯลฯ

การประกอบกิจการพลังงานฯ ตามความในมาตรา ๓ (๑)^๕ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว และไม่ต้องขอรับใบอนุญาตประกอบกิจการพลังงานตามพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว

ประเด็นที่สอง เห็นว่า เมื่อได้วินิจฉัยในประเด็นที่หนึ่งแล้วว่า การผลิตกระแสไฟฟ้าเพื่อใช้ในการปิโตรเลียมของบริษัท ปตท.สผ.สยามฯ ได้รับยกเว้นให้ไม่ต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการประกอบกิจการพลังงาน พ.ศ. ๒๕๕๐ ตามความในมาตรา ๓ (๑) แห่งพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว จึงไม่จำเป็นต้องวินิจฉัยในประเด็นนี้อีก

(นายปรกรณ์ นิลประพันธ์)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ตุลาคม ๒๕๖๘

^๕โปรดดูเชิงอรรถที่ ๒, ข้างต้น